

İran bir numaralı doğalgaz ihracatçısı olacak

Kadir Has Üniversitesi Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Merkezi Direktörü Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger, İran'ın son beş yıldır en büyük doğalgaz rezervine sahip ülke konumuna geldiğine dikkat çekerek, "İran, dünyanın en önemli doğalgaz ihracatçısı iki ülkeden biri konumuna yükselecek" dedi

YENİ MESAJ/İSTANBUL

Kadir Has Üniversitesi Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Merkezi Direktörü Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger, Türkiye ile İran arasında yaşanan ve Türkiye'nin Uluslararası Tahkim'e taşıyarak İran'ı tazminata mahkum ettirdiği doğalgaz alım anlaşması konusunu değerlendirdi. Uluslararası Tahkim Mahkemesi'nin kararının son de-

Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger

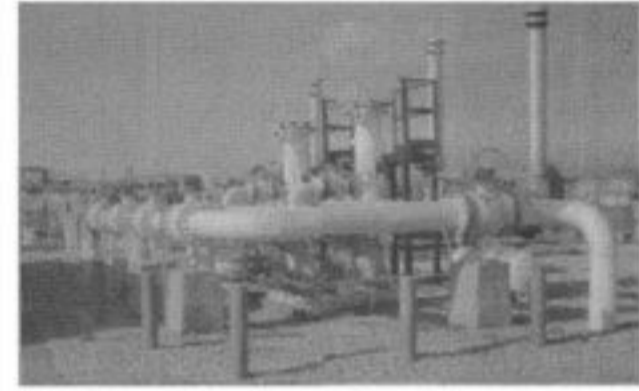
rece mükemmel bir zamana denk geldiğini kaydeden Prof. Dr. Ediger, "Ortadoğu'daki güç dengelerinin hızla değiştiği ve uluslararası siyasetin enerji jeopolitikalarında radikal değişiklikleri zorladığı bu dönemde verilen bu

karar, doğru kullanıldığı takdirde Türkiye'nin lehine işleyebilir" dedi. Prof. Dr. Ediger, "Karar sonrası ilk açıklamanın İran Ulusal Gaz Şirketi Genel Müdürü Hamid Rıza Araki tarafından yapılması ve hiç hamasete kaçılmadan, açık bir şekilde 1 milyar dolar tazminat ödeyebileceklerinin ve Türkiye'nin talep ettiği gaz artırımını da günde 2 milyon metreküp düzeyinde sağlamaya hazır olduklarının

bildirilmesi, iki ülke arasındaki enerji işbirliğinin yakın zamanda güçlenebileceğinin bir göstergesi olarak algılanmalı" ifadelerini kullandı.

İran doğalgaz rezervinde dünya lideri

1996'da Libya'yı da kapsayan, 2001 yılı sonrasında ise sadece İran'a yönelik ABD tarafından uygulanan yaptırımların Temmuz 2015 itibarıyla kaldırıldığını hatırlatan Prof. Dr. Ediger, bu sayede İran'ın dünya enerji alanında uluslararası bir oyuncu olma yolunda hızla ilerlemeye başladığını kaydetti. İran'ın özellikle 2009-2010 döneminde 3.5 trilyon metreküplük bir doğalgaz rezervi artışı yakalayarak, bu alanda yıllardır birinci konumda olan Rusya'yı geçtiğini ve son beş yıldır en büyük doğalgaz rezervine sahip ülke konumuna geldiğine dikkat çeken Prof. Dr. Ediger, "Ancak İran, özellikle ABD ambargosu nedeniyle, dünya rezervlerindeki payı yüzde 18.2 olmasına karşın, üretimdeki payı sadece 172.6 milyar metreküplük yıllık üretimle yüzde 5 civarında kaldı. Dolayısıyla İran'ın üretimi, uluslararası petrol şirketleri tarafından sağlanacak sermaye ve teknoloji sayesinde kısa sürede katlanarak artabilecek bir potansiyele sahip. Böylece yıllardır ürettiği doğalgazı içeride tüketen bir ülke olan İran, dünyanın en önemli doğalgaz ihra-

catçısı iki ülkeden biri konumuna yükselecek" ifadelerini kullandı.

İthalatımız yüzde 20'yi geçti

İran'ın, şu anda Türkmenistan'dan aldığı 6.5 milyar metreküp doğalgaz ile Azerbaycan'dan aldığı 0.3 milyar metreküp doğalgaza, kendi üretim fazlasını da ilave ederek Türkiye'ye sattığını, dolayısıyla bir çeşit 'takas' yaptığını belirten Prof. Dr. Ediger, "İran, Türkiye doğal gaz ithalatında, Rusya Federasyonu'ndan sonra tedarikçi listesinde ikinci sırada yer alıyor. 1986'da Rusya'nın Batı Hattı'ndan başlanan Türkiye'ye doğalgaz ithalatına, 2001 yılında İran, 2007 yılında ise Azerbaycan ilave edilmiş, 2001 yılında 114 milyon metreküp ile başlanan İran'dan doğalgaz ithalatı genel olarak artış trendi içinde seyrederek günümüzde 9 milyar metreküp seviyesine yaklaşmıştı. Bu süre zarfında, İran gazının doğalgaz ithalatımızdaki payı, küçük çaplı iniş çıkışlarla yüzde 20'yi geçmiş durumda" dedi.